

Mert olvasni jó!

Az Olvasás Éjszakája egy olvasásnépszerűsítő, a nemzeti írott kultúra értékeit felmutató irodalmi és könyves fesztivál. Elsődleges célja, hogy a könyves kultúrát, az olvasást mint örömforrást mutassa be, a társadalom olvasásképét frissítse. 2013. szeptember 13-án 15.00 órától másnap hajnalig a rendezvény három főhelyszínén (budapesti könyvesházakban) és számos csatlakozó helyszínén a könyv- és folyóirat-kultúrához kapcsolódó látványos, zenés programok, interaktív produkciók szórakoztatják és művelik a közönséget. Ezen a napon az ország egyes könyvesboltjai meghosszabbított nyitva tartással várják a vásárlókat.

Az Olvasás Éjszakája szokatlan módon – játékokkal, koncertekkel, diavejtéssel – népszerűsíti az olvasást, mutat be szerzőket és könyveket. Hogyan született meg a fesztivál ötlete?

A digitális világ folyamatos térhódítása, olvasási szokásaink, lehetőségeink jelentős megváltozása miatt csökken a könyvolvasásra fordított idő, ezért nem az a kérdés, szükség van-e a könyvolvasás népszerűsítésre, hanem hogy ez hogyan történjék. Úgy gondoltuk, olyan formát kell választanunk, amely leginkább megfelel a mai pörgő, nagyon sok mindenre nyitott, szórakozást kedvelő világunknak. A fesztivál műfaj ilyen. Az Olvasás Éjszakája elnevezéssel pedig nem csupán egy olvasásra kiválóan alkalmas, titkokkal, álmokkal, vágyakkal teli napszakot akartunk megjelölni, amikor nyolcvan kortárs magyar alkotó olvassa, meséli, énekl, táncolja, hogy mit jelent számára az olvasás, hanem a már közismert és bevált rendezvényformával még unikálisabbá kívántuk tenni a fesztivált.

Más eseményekkel összehasonlítva, az Olvasás Éjszakán kisebb szerepet kapnak a felolvasások, irodalomelméleti viták, szemben a szórakoztató programokkal. Úgy érzi, hogy egy klasszikus felolvasóesttel már nem lehet megfogni az embereket?

Azt gondolom, hogy a felolvasóesteknek és az irodalomelméleti vitáknak is megvan a létjogosultsága. Az Olvasás Éjszakáján is lesznek felolvasások, Csányi Vilmos, Lackfi János, Ungvári Tamás mellett Testek az éjszakában című műsorban mindjárt kilenc szerző fog felolvasni. S lesznek irodalmi és könyvszakmai kerekasztal-beszélgetések is. Azonban a hagyományos felolvasások és viták mellett ma már elengedhetetlen, hogy jó hangulatú, színes programok sorozatával, melyek középpontjában az írók állnak, irodalomtól, írástól merőben eltérő hobbyjukkal, humorukkal, élményszámba menő színpadi produkciójukkal, személyes varázssukkal embereket nyerjünk meg a könyvolvasásnak.

Az Olvasás Éjszakája:

2013.
szeptember
13.

Tényleg olvasásra buzdíthat az, ha egy író fest, dobol vagy bűvészkedik?

Önmagában a festés, dobolás vagy bűvészkedés nem, azonban ha ezt egy-egy kedvelt, megsüvegelt író teszi, aki remek műveket ír és bensőséges viszonya van a könyvek világához, ráadásul a produkció egy oldott hangulatú, könyves környezetben történik, bőven elegendő inspirációt jelenthet, hogy a jelenlévők egy része az író egyik vagy másik könyvét el akarja olvasni.

Melyik korosztályt célozzák meg a fesztivállal, ki a célközönség?

A fesztivál programját úgy állítottuk össze, hogy minden korosztály megtalálja a számára fontos szerzőket, eseményeket. De mivel a 15-29 éves korosztályt érezzük a „legveszélyeztetettebbnek”, őket szeretnénk leginkább megnyerni a könyvolvasásnak. (A kisgyerekeknek még megvásárolják a szülők a mesekönyveket, az idősebb generáció, mivel könyveken nevelkedett, nem tud meglenni nélküle.) Ezt tükrözik vissza a programok, s ennek megfelelően készítettük el mind tartalmában, mind képi világában az olvasásnépszerűsítő fesztiválunkat beharangozó videókat is, s az sem véletlen, hogy az internet a legfőbb promóciós eszközünk.

Két évvel ezelőtt egy pódiumbeszélgetésen kiemelte, visszaesett az eladott könyvek példányszáma és jelentősen csökkent az olvasásra fordított napi időtartam is. Romlott vagy javult azóta a helyzet?

Sajnos nem javult. A könyvpiac tovább zsugorodott, a 2008. évi csúcs könyvforgalomhoz képest (67,6 milliárd forint) a tavalyi majd tíz milliárd forinttal kevesebb. De az olvasásra fordított idő sem növekedett. Magyarország lakosságának a fele gyakorlatilag sosem vesz a kezébe könyvet. De nem csak, hogy nem olvas, hanem már vágya sincs rá. Ma átlagosan 4-5 órát ülünk a televízió előtt, hosszú órákat töltünk a számítógép előtt, s jó, ha napi negyed óra jut könyvolvasásra. E lehangoló eredmények következtében döntött úgy 2011-ben a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülete, hogy nem vár tovább az állam támogató szerepvállalására, hanem maga kezdeményezi a Supka Géza Alapítvány létrehozását olvasásnépszerűsítés céljából.

Hogyan hat mindez a könyvpiacra és kiadásra?

Az olvasásra fordított idő visszaesése a könyvvásárlás csökkenésében, azaz a könyvforgalom, a könyvpiac zsugorodásában mutatkozik meg. Ha kevesebb bevételhez jutnak a könyvkiadók az egyik évben, akkor nyilvánvaló, hogy a rákövetkező évben kevesebb és/vagy kisebb példányszámú könyvet fognak tudni megjelentetni. Amennyiben ez a csöppet sem kívánt ciklus éveken keresztül ismétlődik, akkor a kis, tőkeszegény kiadók inkább előbb, mint utóbb, szegre akaszthatják a kiadójuk ajtajának kulcsát.

Az olvasás népszerűségét befolyásolja az aktuális irodalmi termés színvonala, vagy éppen újszerűsége is. Milyennek látja a kínálatot – ezen a téren is tapasztal visszaesést?

Szépirodalmi művek kínálatában az elmúlt évek vonatkozásában nem érzékelek érdemi visszaesést. Ha például a könyvhétre megjelenő katalógusokra és az azokban megjelenő könyvekre gondolok, úgy látom, töretlen magyar szépirodalmi kiadványok sokfélesége, gazdagsága. Ráadásul, a szépirodalmi könyvek színvonalában mutatkozó hullámzó minőség, esetleges visszaesés csak kevésbé befolyásolja az olvasás népszerűségét egyszerűen azért, mert a szépirodalmi művek aránya az összes könyvhöz viszonyítva mintegy 20 százalék.

Egyszeri alkalom vagy egy rendezvénysorozat első állomása lesz Az Olvasás Éjszakája?

A Supka Géza Alapítvány hagyományteremtő céllal indítja útjára Az Olvasás Éjszakája rendezvényt. Azonban nagy kérdés, hogy sikerül-e a jövőben összekalapoznunk a szükséges anyagi forrásokat. Az idén 12 millió forint helyett – a Magyar Szak- és Szépirodalmi Szerzők és Kiadók Reprográfiai Egyesülete (3 millió) és a Nemzeti Kulturális Alap (1 millió) támogatása révén – mindössze 4 millió forintot tudunk előteremteni. Ha a nagy könyvterjesztő hálózatok nem vállalnak további jelentős anyagi áldozatot, és nem bocsátják a fesztivál rendelkezésére az infrastruktúrájukat, valamint nem áll a kezdeményezés mellé a Szerencsejáték Zrt., akkor idén sem tudnánk megrendezni az olvasásnépszerűsítő programsorozatot.